Ч. 231 Субота 12 (24) жовтня 1896. Рік VI

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улица Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жаданє і за вложенєм оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

# НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Газети Львівскої“.

Передплата у Львові в бюрі дневників Люд. Пльона і в ц. к. Старостсвах на провінциї:
на цілий рік зр. 2·40
за пів року „ 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:
на цілий рік зр. 5·40
на пів року „ 2·70
на чверть року „ 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр.

## З Ради державної.

### Дальша дебата над законом о свойщині.

На засіданю дня 21 с. м. вела ся дальша дебата над законом о свойщині, іменно же до §. 1 промавляли ще ґенеральний бесідник против пос. Доберніґ а за пос. Менґер. Перший з них доказував, що сей закон не вдоволяє нікого, а опісля викликав загальну веселість, коли полемізуючи з пос. Фуксом вказав насамперед на ту характеристичну прояву, що бурмістр міста Нового Ічина встоював ся за сим законом а посол з міста Нового Ічина противив ся тому законови, — і спитав відтак:

Erkläret mir Herr dr. Fux
Diesen Neutitscheiner Jux.

Остаточно по промові дра Менґера ухвалено §. 1 після внесеня комісиї, а внесенє послів Кайзера і Нїче'го відкинено. Опісля приступлено до §. 2, котрий так звучить:

„§. 2. Виразне приняте до звязи приналежности не може громада, в котрій хтось пробуває, відмовити тому австрийскому горожанинови, котрий осягнувши особисте до того управненє перебував в громаді добровільно і безперервно через десять лїт перед тим, коли старає ся о право свойщини.

„Коли би перебуванє в якійсь громаді розпочало ся серед обставин, котрі виключають добровільний побут, то десятилїтний речинець починає ся аж з тим днем, в котрім сї обставини і їх законні наслідки кінчать ся. Коли-ж би ті обставини настали аж по розпочатю перебуваня, то доки они тревають, спочиває хід десятилїтного речинця аж до того дня, в котрім причини тих обставин і їх законні наслідки кінчать ся.

„Коли хтось добровільно перестане перебувати в якійсь громаді, то розпочатий речинець перебуваня тим перериває ся. Коли однакож хтось добровільно віддалить ся а з обставин, серед яких то стало ся, видко намір, що він хотів би в тій самій громаді перебувати, то такого віддаленя ся не уважає ся за перерву побуту.

„Розпочате в якійсь громаді засидженє права приналежности не спиняє анї не перериває неприсутність, котрої причиною єсть лиш само сповненє законного обовязку службового, скоро дотичний убігатель по сповненю згаданого обовязку без непотрібної проволоки поверне назад до громади, де давнїйше перебував. Коли-ж би хтось з якоїсь иншої не добровільної причини покинув громаду де перебував, то се спиняє набуте претенсиї де признаня права приналежности, і хід розпочатого вже там речинця починає ся знову аж тогди, коли відпаде причина, задля якої хтось мусів покинути громаду, і еї законні наслідки.

„Убігатель не повинен дальше в часї установленого речинця побуту стояти під зарядом опіки над убогими в своїй громаді. Увільненє від оплати шкільної дїтий, ходячих до школи, як такожь нобиранє якоїсь стипендиї, наконець дана хвилево запомога не мають уважати ся дїлом опіки над убогими“.

Над сим параґрафом завела ся ширша дискусия. Пос. Адамек поставив внесене, щоби повнолїтність для права приналежности установлено 20 рік житя, а речинець засидженя на 8 лїт. На случай, коли би се внесенє відкинено, то поставляв він додаткове внесенє, після котрого лиш час засидженя мав би бути знижений на 8 лїт. — Пос. Ґец ставив цїлий ряд поправок, щоби сему параґрафови надати яснїйшу стилїзацию. — Пос. Копп доказував, що §. 2 єсть дуже запутаний і неясний. Постанова сего параґрафу в другім уступі єсть зовсїм злишна, а перше реченє другого уступу можна було опустити, бо розуміє ся само собою, що коли хтось сидів в Штаиї (карне заведенє в долїшній Австриї) через десят лїт, то не набув там через то права свойщини. Наконець домагав ся бесідник, щоби послїдний уступ сего параґрафу зовсїм пропустити. — Пос. Черніг промавляв за законом, а пос. Бавер противив ся ему рішучо, бо казав, що сей закон готов зовсїм зруйнувати економічно і национально его округ виборчий. — Пос. Ґрос поставив внесенє, щоби параґраф сей відослати назад до комісиї. — На тім перервано дискусию.

### Пильне внесенє пос. Пернерсторфера.

Пос. Пернерсторфер поставив пильне внесенє: Взиває ся мінїстра зелїзниць, щоби він видав розпоряджене до своїх підвластних орґанів, що виконуванє якогось морального або материяльного напору в тій цїли, щоби австрийских горожан не допускати до приступаня до законно дозволеного товариства, єсть поступованем, котрого не можна ніяк допустити, єсть нарушенєм основних законів державних.

Мінїстер Ґуттенберґ відповів на то, що він прикаже розслїдити справу, що не єсть зовсїм ворогом орґанїзациї служби зелїзничої і рішучо против того застерігає ся. Він єсть прихильником доброї орґанїзациї фахової, але мусить звернути увагу на то, що товариство, о котрім тут бесїда, впливає дуже шкідливо на службу зелїзничу. Єсть дуже велика небезпечність, що через то потерпить дисциплїна служби

---

1)

## КЛОПОТИ САВЧИХИ.

ОПОВІДАНЄ З МАЛОМІСКОГО ЖИТЯ.

Написав

*ОСИП МАКОВЕЙ.*

### I.

Ви собі, що хочте кажіть, а різничка Катарина Савчиха, а з паньска Савкова, таки собі господиня не абы-яка, славна на цїле місто, тай мати дїтям одна з найлучших. Кажуть люди, що в неї троха язик за острий тай обмовити любить — ну, не велика то ще хиба, бо от Миляниха, також різничка і таки цїла пані, дві камениці має і поля з пятьдесять морґів, а доньки еї то вже навіть не признають ся до міщанок і на Великдень гаґілок разом з ними грати не хочуть, а проте обмовити любить, та ще й як! так що то зараз цїле місто знає, з кінця великого передмістя, аж по рогачку малого передмістя. А різничка Савчиха собі проста жінка, не пані, на місті мясо продавати не стидає ся, з хлопами, як треба, в голос висварить ся і безрогу сама до дому на шнурі приведе, коли чоловік купить, — одним словом, їй — як простій жінцї — і не гріх і не сором, когось обмовити. А хиба еї саму не обмавляють, не прозивають? Ну, от чоловік еї пише ся у всїх письмах Петро Савчук, а чогож єго так нїхто не зве, тільки все Улан тай Улан? Колись, правда, служив Савка при уланах — ба, але-ж то ще не причина, цїле житє звати его Уланом, а его жінку Уланихою! Яка-ж она уланиха, коли при війску не служила тай за Савку вийшла замуж тоді, коли вже той вислужив свої лїта при війску?

Або от кажуть люди, що Савчиха скупа, така, кажуть, скупа, що аж встид людям сказати. Нїби то дїтям не жалує нїчого, але так деінде то страх скупа! За три ґрейцарі горівки собі жалує, хоч би який мороз був!

Ба! добре людям казати: „скупа“, та як же Савчисі і не бути скупою? Одно, що чоловік зробив ся недбалий, затовстїв дуже, не їсть майже нїчого, але за то пе! Боже, як він пе! десять „гальб“ пива, то ему нїчо; а пять фляшок вина то так, як би склянка води. Ну, а не треба вам казати, кілько на то гроший іде. Що заробить, то половину з того пропє; дїтям привезе мізерного обарінця, а сам пятку лишив за пиво. І не сам тільки пе, а ще й других напуває; ставить ся, а ту щоби хоч було з чого! І має-ж Савчиху серце не болїти? має-ж она не душити гроша?

А друге знов — коли вже на то прийшло, чому она скупа — самі знаете, що часи тепер тяжкі. От пішла зараза на безроги, границю замкнули, продавати безроги нема кому, отже й купувати нема потреби, зарібку нема, а — так дома що заробиш? З поля жити? Та який там прожиток з тих кільканайцятьох морґів поля, що Савка має?! З готових грошей? Або їх так богато у куфрі? Савчиха тримає щось певно в зеленім куфрі, але кілько, то один тілько Господь тай Савчиха знає, бо людям тим не хвалить ся і до щадницї не дає, — небезпечно, ще би пропали, тай на що людям знати? Все-ж таки нема тих гроший так богато, щоби з них можна було вижити; заробляти треба.

А вже коли так, то ще й третю причину має Савчиха рахувати ся з ґрейцаром. У неї-ж четверо діточок! Найстарший Михась, чотирнайцятьлїтний син — Бог знає, що з него буде? Таке то якесь никле, слабе, — до ремесла не придасть ся, до латиньских шкіл посилати дорого коштує, — от клопіт тай тілько! Хорував, бідачиско, довгі лїта, аж мати на Кальварию на відпуст ходила і постановила собі через цїле житє в понедїлок скоромно не їсти — тай якось дитині помогло. Але все ще сили у него не богато, хоч і збитошний собі. А друга дитина, донечка Геленка, як мальована, така гарна вдала ся, що люди еї вже кілька разів урекли тай Савчиха мала клопіт. А третя дитина, то знов син, Стасьо „файний“ хлопець, буцматий, вже до першої кляси ходить — сїм лїт минуло ему на теплого Олекси. Бутний вдав ся, як тато. Все коли тато впе ся і прийде до хати, то Стасьо ховає ся під ліжко і кричить: тато пяк! тато пяк!“, а Савка тілько регоче ся. Любить хлопчиска і все ему то рожків купить, то бонбонків або пома-

зелізничої, а служба та вимагає як найточнїйшого сповнюваня обовязків всїх її органів. Против пильности внесеня мінїстер не має нїчого. — Пильність внесеня відкинено; за нею голосувало 73, против 65 послів, потрібних двох третин більшости не було.

## Перегляд полїтичний.

Польский центральний комітет виборчий затвердив кандидатуру п. Франца Моравского на посла до Сойму з краєвого з меншої посїлости округа сяніцкого.

Комисия буджетова залагодила справу платнї унїверситетских професорів. Всї звичайні професори мають належати до шестої кляси ранґи і будуть побирати 3.200 зр. платнї і чотири пятилїтні додатки по 400. Дотеперішні постанови останутсь ся лиш що до професорів монашого чина Єзуїтів, з котрих звичайні належать до самої класи ранґи і суть безплатні або дістають 1.600 зр. платнї та додатки активальні. Поодинокі звичайні і надзвичайні професори, особливо же управителї інститутів і семінарий можуть діставати висшу платню. Звичайні і надзвичайні професори не будуть вже мати права до оплати шкільної і та буде вплывати до каси державної.

З Берлина доносять, що держави европейскі займають ся тепер справою часткового скасованя т. зв. договору Дарданельского. Держави готові забезпечити Туреччинї повну ненарушимість а султанови особисту безпечність. Каратеодорі-паша, християнин, чоловік з великим образованем і незвичайно чистого характеру став першим дорадником султана. Єсть надія, що дотеперішні дорадники султана і его заушники будуть мусїли уступити ся з султаньскої палати і що тогди настане спокій в турецкій державі.

## Новинки.

*Львів дня 23 жовтня 1896*

— **Відзначеня.** Є. В. Цїсар надав старшому інспекторови податковому, Альфонсови Боровскому в Жовкві при нагоді перенесеня его в стан супочинку титул і характер радника судового.

— **Іменованя.** П. Намістник іменував ц. к. концепістів Намістництва: Зен. Ґлажевского і Юст. Шведзицкого повітовими комісарями, а практикантів концептових Намістництва: Володисл. Яновича, Тад. Ґавроньского, Бол. Кудельского і ґр. Володисл. Стадницкого концепістами Намістництва.

— **Найдост. Цїсаревичева-вдова** Архікнягиня Стефанїя приїхала дня 21-го с. м. до Ланьцута в гостину до ґр. Потоцких.

— **В Самборі** основує ся тов. „Шкільна поміч“, котрого статути вже потвердило ц. к. Намістництво. Перші загальні збори відбудуть ся в суботу, дня 24-го с. м. о 7-ій годині вечером в комнатах „Руской Бесїди“.

— **Конкурс.** В наслїдок ухвали ради громадскої з дня 6-го серпня 1896, розписує ся сим конкурс на посаду лїкаря міского в Скалї. До сеї посади єсть привязана також посада оглядача худоби і мяса. Річна платня на разї 200 зр., котра по роцї буде підвисшена. Вимоги висказані суть в законї з дня 2-го лютого 1891 р. Дневн. зак. краєв. ч. 17. — Подання належить вносити до 15-го падолиста 1896 р. до Зверхности громадскої в Скалї. — Скала дня 17-го жовтня 1896. — Начальник громади: *Романюк.*

— **Велике обманьство** викрито у Відни в урядї почтових кас ощадности. Обманьства допускав ся якийсь невислїджений доси злочинець в той спосіб, що фальшував на чеках знак контрольний. В наслїдок того виплатив заряд почтових кас ощадности другий раз квоту 12.000 зр. Полїция зарядила енерґічне слїдство.

— **В справі убийства з Берлинї,** о якім ми вчера доносили, пишуть з Берлина, що полїциї удало ся зловити одного з убийників Леві'ого. Єсть ним 17-лїтний слюсарский челядник Вільгельм Гроссе. Арештований признає ся до вини, яко спільника і дорадника подав Вернера, давного писаря в канцеляриї Леві'ого, котрого Леві за крадїж видалив зі служби.

— **Нещастє на зелізници.** В Голоскові під Коломиєю наїхали на себе вчерашної ночи два тягарові поїзди. Кондуктор Бувай погиб на місци, а чотирох людий з зелїзничої служби потерпіли тяжкі скалїченя. Обі льокомотиви і ваґони порозбивали ся.

— **Еміґрацийний аґент.** Мартин Ґерґель, 49-лїтний коваль з Лецкова, стане дня 27-го с. м. перед судом присяжних у Львові за обманьство. Ґерґель в часї еміґрацийної горячки в грудни 1895 р. і в сїчни, лютім та марті 1896 був еміґрацийним аґентом і представляючи селянам, що за оплатою 10 зр. одержать білет вільної їзди до Бразилїї, вимантив від них 1715 зр. До розправи вiзвано 46 сьвідків, а крім того будуть відчитані і письма деяких селян, котрих Ґерґель обманув, а котрі вже висмігрували.

— **Борба з пачкарями.** Минувшого тижня стояла на румуньскій границї між селами Кічерою а Терешенами патроля нашої фінансової стражи, зложена із старшого стражника Рельнера і двох стражників Замостного і Темеля; з них чатував кождий на иншім місци. О год. 2 по півночи перейшли через границю 12 до 15 пачкарів, котрі гнали 18 штук безрог. Пачкарі натрафили на стражника Замостного. Коли сей завізвав їх, аби піддали ся, стрілили пачкарі два рази з револьверу на стражника, а сей знов вистрілив з карабіна. На гук вистрілів прибігли обидва товариші Замостного і тепер почало ся стрілянє з обох сторін. Вкінци пачкарі втікли. На місци борби остали шість забитих безрог і 12 живих. Із стражників не ранений нїхто; чи з пачкарів нїхто не ранений, сего не знати.

— **Вандрівка листу.** Певно дуже рідко лучає ся, лист що доходить до адресата аж по трийцятьох роках. Один даньский моряк, котрий сими днями вернув з Ісляндиї до Копенгаґена, одержав на почтї лист, котрий вислано з одного даньского міста провінціонального ще в 1866 р. Лист був зовсїм неушкоджений. На адресї було подане шведске місто Ґотенбурґ, де тодї адресат перебував, але поки лист надійшов, корабель відплинув враз із моряком, а лист вандрував від одного міста до другого, аж дійшов тепер до адресата. Цїкава ще й ся обставина, що жінка моряка, котра післала той лист ще дївчиною, тепер була також при одержаню листу.

— **Голуби на услугах лїкарів.** В Шотляндиї є лїкар Гаррей, котрий день в день мусить їздити від одного села до другого, щоби бути у своїх пацпєнтів, котрі часом дуже далеко мешкають від его місцевости. Щоби собі улекшити роботу, він бере з собою кілька вичучених голубів. Коли пацієнтови грозить небезпечність і лїк треба подати як найскорше, він привязує рецепту голубови до крил і відсилає его до дому. Там слуга зараз відбирає рецепту, іде з ним до аптики і скоро доставляє дотичному хорому. Той лїкар лишає в випадках дуже грізних у хорого кілька таких голубів, аби его можна сейчас прикликати.

— **Не кохай ся у богатім...** Стара пісня. Молоду, гарну дївчину любить мужчина і присягає їй любов. Она вірить єму і.... стара пісня: в понедїлок она отруїла ся, а сегодня її поховали в розцьвітї житя, бо гарна К. Ст. мала всего 19 лїт. Перед роком она прийшла з Галичини до Чернївцїв і замешкала у своєї сестри на улици Рошівскій. Молодий син буковиньского дїдича запізнав ся з нею в Галичинї і намовив еї, поїхати з ним до Чернївцїв. Тут він давав їй спочатку значні запомоги і мав дальше сердечні зносини — без відомости сестри своєї любки. Аж коли панок став невірний, приходив щораз рідше, а навіть перестав посилати гроші, бідна дївчина звірила ся сестрі. Ся написала до молодого панка кілька ли-

---

ранчу принесе. А людям хвалить ся: „Нема, каже, як мій Стасьо мудрий! Там то вам штудерна голова! Що вже кому, а він менї каже: „Тато піяк!“ А якже, кажу вам!“ — І є ще у Савків трилїтний син Яньо, за котрого мама суботу постить, з того часу, як він тяжко хорував цїлий місяць.

Ну, а діточки коштують; не треба вам казати, що коштують; чим ростуть, тим більше видатків. Ще хлопцї, як хлопцї, що на одного за мале вже, то другий доносить, а от на Геленку і се іте треба справити; вже до школи ходить тай якось не випадає дитину пускати в лахах на місто. А ще до того Геленка — мамина пестійка; таке то і ладне і послушне і в школї вчить ся; сама професорка хвалила собі еї: „Нема то — каже — як ваша Геленка“ — так ніби то до Савчихи мала казати, а чи справдї так казала, знати певно не знаю, може й казала а може й нї. Але що правда, — Геленка таки ладна дївчина! А як еї мати прибирає? — як би яку панну. І парасольку їй від сонця і рукавички і золоті ковтки на уха, а як на сьвята, то мама із своїх грубих коралїв наложить їй один шнурок на шию, — най люди видять і знають! Най їх в очи коле!

Та вже то люди і без того знають, що Савчиха — страх, як она свої дїти любить! Прийшло ся, знаєте, по сьвятім Петрі позїздили ся студенти з латиньских шкіл до дому, одні з Перемишля, а другі зі Львова: і Микола Стороньский, свояк Савчихи, тїтки син, той що на великім передмістю — він уже найвисші школи скінчив, на професора вивчив ся, — і бурмистрові три сини і сусїда Мойки два сини, і Крукичів один і Миляпів один — але, хто би їх там зрахував? тілько їх! Ходять собі они, ті студенти, по місті, та все то сьпівають вечерами — страх, як красно! то купати ся ходять, збиткують, от як на вакациях! що мають робити?

А Савчиха то бачить тай їй дуже маркотно. Не того маркотно, що людскі дїти вчуть ся, а того, що їй прийшло на думку, може би Михася дати також до латиньских шкіл? Сама думка о тім дуже еї зажурила, ба їй дуже жаль розлучати ся з Михасем. Він такий слабенький! ніби то збиткує і веселий, але що то! муха з него а не хлопець. Зріст великий, а сили мало. А хтож его на чужинї так припильнує, як мати?

І як отаке прийшло Савчисї на думку, то она не спала довго, аж перші півнї запіяли. А не спала тому, бо думки думала, чи посилати сина до Львова до шкіл, чи нї. Ту она собі мислить, як би то гарно було, коли би Михась був „ксьондзом“ або професором, або „адукатом“ — вже чим би там єму Бог позволив бути — а ту знов так їй жаль випустити Михася зі своєї опіки, що сама думка о тім лякає еї. Порадилась би з своїм чоловіком, та що „туман“ знає! Або він що розуміє? Хиба пиво пити та довге „вірджіна“ курити... Треба самій Савчиcї рішати ся.

І рішила ся она. Зараз на другий день в недїлю по полудни пішла до тїтки Стороньскої на передмістю, до тої, що еї син на професора вивчив ся. Прийшла:

— Дай Боже добрийдень!

— Дай Боже здоровля!

— Я до вас, цьоцю, в гості.

— Просимо, просимо. Сїдай, Касюню! Чим же менї тебе погостити?

— Нї, дякую, цьоцю; я отак хотїла поговорити з вашим паном.... Миколою.

— Та він десь в садї, я его зараз закличу.

Закликала тїтка сина Миколу і він прийшов. Так і так, починає Савчиха — хотїла бим Михася посилати до Львова, радьте, що робити, та не відраджуйте.

— А щож — каже Микола — як посилати то посилати. Сьвідоцтво Михася маєте?

— Маю; я принесла з собою.

Взяв пан Микола сьвідоцтво, дивить ся.

— Ну — каже — не дуже оно добре, але від біди вистарчить.

А Савчиха аж схопила ся!

— Як — каже — недобре? Адже він щось там вчив ся, я професорови перед Петром дві пиньки занесла, а він ще не дав доброго сьвідоцтва! Ану, читайте лїпше!

А Микола на то: — Вже ви, сестро, не гнївайте ся; я добре читав. А коли не вірите, то самі перечитайте.

— Ба коли я не вмію! — так Савчиха єму — і сїдає помалу на крісло.

— То дайте кому иньшому перечитати, а пересьвідчете ся. Я не маю причини вас дурити. Кажу отверто, що з таким сьвідоцтвом можуть Михася і не приймити до школи. Думаєте, що мало хлопців записує ся? Отож зпоміж них вибирають тих лїпших.

Зажурила ся Савчиха дуже.

стів, але они остали без відповіди. В розпуці вхопила ся зраджена дівчина послідного потішителя всїх нещасливо залюблених, отруї. Сильна фосфорова мішанина зробила молодому житю конець. Прикликаний лїкар застав уже дівчину конаючу. По кількох минутах дівчина померла. Повідомлений о всїм панок прислав яко „відшкодоване“ більшу суму гроший на покрите коштів похорону.

— **Чудак.** Під Мантуєю в Італії помер в своїй палатї богатий чоловік і великий чудак Людвик Піцці. Єго чудацтво проявляло ся тим, що він нїколи не одївав ся і заєдно ходив наго, лише окривав ся в лїтї простиралом, а в зимі колдрою. Ів сире мясо і ярину і від 30 лїт не вийшов нї разу з палати. Єго називали божевільним, але він був лише чудаком. Коли хто зайшов до него, то він его радо приймав, гостив і розмавляв з ним. Лише доказував, що нинїшні люди повигадували собі надто богато всяких забагів і що лїпше жити в простотї так як він живе. І справдї не мав він нїяких инших потреб крім змінюваня від часу до часу простирал і покривал.

## З руских товариств.

Звичайні засїданя головного видїлу товариства „Просьвіти“ відбули ся в днях 6 і 13 жовтня с. р. і на тих засїданях полагоджено слїдуючі справи:

1. Ухвалено передати проф. В. Білецкому до виладженя рукопись п. заг. „Про старинні біблїйні народи“.

2. Ухвалено видати за місяць жовтень с. р. яко книжочку товариства працю дра К. Левицкого п. заг. „Про права рускої мови“. (Книжочка та вже вийшла з друку.)

3. Передано до рецензиї К. Панькївскому рукопись п. заг. „Гадки і думки“.

4. Принято до відомости справоздане Григ. Врецьони з розвою читалень „Просьвіти“: в Вовчинци, Бушковичах, Соколю, Стїбенку, Товщеві, Стронятині, Щегинях, Скоморохах, Квасинині, Жиравици і Залапові.

5. Одобрено висилку книжочок в дарі читальням „Просьвіти“ в: Буцневі, Уричи, Луцї великій, Звинячи, Мишковичах, Лобізві, Цуневі, Долинянах, Нижневі; дальше читальням самостійним в Білій коло Тернополя і в Іспасї коло Коломиї, а також біблїотецї шкільної молодежи в Дорошівцях на Буковинї.

6. Принято до відомости справоздане з віча просьвітно господарского в Тернополи.

7. Принято до відомости справоздане з люстрациї п. В. Короля в повітї снятиньскім. Се справоздане рішено передати до випечатаня в „Дїлї“, а з кінцем року видати осібною книжочкою всї справозданя з люстраций п. В. Короля переведених в сїм роцї.

8. Ухвалено друкувати яко книжочку за падолист історичну повість „Косове поле“ в перекладї К. Климковича.

9. Ухвалено розписати конкурс на книжочки премійні з фундациї п. Дубравского, а по мисли предложеня фундатора має бути їх зміст о плеканю огородовини і о гігієнї.

10. Принято до відомости, що памятник бл. п. Євсевія Грушкевича сими днями буде перевезений до Ниська та уставлений на могилї покійного добродїя товариства.

11 На просьбу читальнї в Городку с виславе предлеґента з відчитом призначено п. В. Короля, котрий вийде туди по повороті з Коломийщини, де переводить тепер люстрацию.

12. Принято 13 нових членів.

## Штука, наука і лїтература.

— **Ілюстрований Календар Тов. Просьвіта на рік звичайний 1897** появив ся з друку в обемі над 20 аркушів. Цїна **35 кр.** за примірник без пересилки, а з пересилкою 40 кр. Члени „Просьвіти“, що заплатили або заплатять вкладку, дістануть сей календарь в канцеляриї Товариства безплатно. Зміст календаря такий: І. Часть календарска: Календар історичний, астрономічний, церковний; сьвята рускі і римскі; календар жидівский і календар поминальний славних Русинів. — II. Устав церковний о. О. Лепкого. — III. Часть інформацийна: Пануюча родина Цїсарска; телєґрафічні і почтові приписи; приписи зелїзничі; скалї стемплеві і витяг з тарифи стемплевої; обчисленє відсотків; гроші, міри і ваги; провідник по Львові і тарифа фіякрів у Львові. — IV. Часть лїтературна: В сьвіт за очи, поезия Б. Лепкого (з „Зорі“ 1895); Риболови, оповідане Стефана Пятки; До бою, поезия Сильв. Яричевского; Сольо терно, оповідане Л. Л.; Тря рускі кардинали, А. Тороньского. — III. Часть господарска: Про годївлю коний, після дра Баранького; Про важнїйші хиби в управі і поправі рілї, В. Короля. — IV. Часть наукова: Опись рускої землї, до народописної карти українсько-руского народу написав др. Гр. Величко (з народописною картою). — V. Наші товариства: Просьвіта, Днїстер, тов. ім. Шевченка, Народна Торговля, тов. педаґоґічне, Зоря, Бесїда, Боян, Клюб Руспнок Руслан, Шкільна Помічь, Сокіл. — VI. Визначні Русини: др. Юліян Пелеш, Корнило Заклиньский, Йосифа Катерина Заклиньска, Петро Огоновский, Володимир Струтиньский, Данило Шеремета. — VII. Сьмішне, Сильв. Яричевского. — VIII. Рускі часописи і оповістки. — Ілюстрациї: Дім „Просьвіти“ у Львові, Є. Ем. кардинал Сильвестер Сембратович, епископ др. Юліян Пелеш, Корнило Заклиньский, Йосифа Заклиньска, Петро Огоновский, Володимир Струтиньский, Данило Шеремета і народописна карта Руси. Прегарна нова вінета на окладинцї.

— **Про права рускої мови** написав др. Кость Левицкий. — Під сим заголовком вийшла книжочка „Просьвіти“ 197, а за рік 1896-ий 10-та (за жовтень). Сторін 32.

— **„Дзвінка“** ч. 20 містить: Продовжене „Казки про трьох братів-вірлів і четверту сестричку Любку“ Остапа Василенка; — розвідку „О грибах“; — стих Е. Гребінки „Зозуля“; — дальшу часть „Учених розмов Николця з татуськом“ Ост. Макарушки; — оповідане „Кіт Петро“ перекazана Б. Г(рінченком); — початок оповідань „З житя зьвірят“ М. Рубакина і забаву в питаня і відповіди. Ілюстрация заміщена в сїм числї представляє рибаків на Днїстрі.

## ТЕЛЕҐРАМИ.

**Ґеделє** 23 жовтня. Після дотеперішної диспозициї переїде Є. Вел. Цїсар ві второк з цїлим двором до Відня.

**Софія** 23 жовтня. На вчерашній радї мінїстрів призволив князь на жадане Стоїлова розвязати собранне. Причиною сего було то, що правительство не мало в нїм більшости.

**Атини** 23 жовтня. Атентия Гаваса доносить, що российска фльота чорноморска приплила була сими днями до Трапезунту але на другий день відплила знову. Турки були дуже перепудили ся і стали хватати ся до християньских іменно же до вірменьских домів.

### Рух поїздів зелїзничих

важний від 1 мая 1896, після середно-европ. год.

**Відходять до**

| | Поспішні | | | Особові | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| Кракова | 8·40 | 2·50 | 11·00 | 4·40 | 9·55 | 6·45 | — |
| Підволочиск | 6·00 | 2·11 | — | — | 9·30 | 10·45 | — |
| Підвол. з Підз. | 6·14 | 2·25 | — | — | 9·48 | 11·12 | — |
| Черновець | 6·10 | — | — | 10·15 | 2·45 | — | — |
| Черновець що понедїлка | — | — | — | 10·25 | — | — | — |
| Белзця | — | — | — | 9·15 | — | — | — |
| Мушини на Тарнів | 8·40 | 11·00 | — | 4·40 | — | 6·45[1] | — |
| Гребенова [2]) | — | — | — | — | 9·35 | — | — |
| Сколього і Стрия | — | — | — | 5·22 | 9·35 | 3·05 | 7·22 |
| Зимної Води [4]) | — | — | — | — | 3·29 | — | — |
| Брухович [5]) | — | — | — | — | 1·20 | — | — |
| Брухович [6]) | — | — | — | — | 3·20 | — | — |
| Янова [7]) | — | — | — | 9·45 | 3·00 | 8·55 | — |
| Янова | — | — | — | 9.45[8] | 1·05[9] | 3·00[10] | 6·25[8] |

1) Від 1 червня до 30 вересня. 2) Від 10 липня до 31 серпня. 3) До Сколього лише від 1 мая до 30 вересня вкл. 4) Від 1 мая до 6 вересня в недїлї і сьвята. 5) Від 1 мая до 6 вересня в недїлї і сьвята. 6) Від 1 мая до 6 вересня в будні дни. 7) Від 1 мая до 15 червня і від 1 вересня до 30 цьвітня кождого дня. 8) Від 16 червня до 31 серпня що день. 9) Від 16 червня до 31 серпня в недїлї і сьвята. 10) Від 16 червня до 31 серпня в тиждневі дни.

**Поїзд блискавичний зі Львова 8·40 рано, в Кракові 1·48 по полудни, у Відни 8·56 вечер.**

Числа підчеркнені, означають пору нічну від 6 год. вечером до 5 год. 59 мін. рано

Час подаємо після годинника середно-европейского; він різнить ся о 36 мінут від львівского: коли на зелїзници 12 год., то на львівскім годиннику 12 год. і 36 мін.

---

— Отже що ви менї радите робити? — питає ся по хвили.

— Я би вас перше спитав ся о таке; чи ви конче хочете Михася післати дальше до школи?

А Савчиху таке питанє аж вкололо.

— Та коли — каже — вашого тата стати було на то, щоби вас давати до шкіл, то й мене стане.

— Не в тім річ, сестро Касюню; то правда, що ви богатші від мого тата, але-ж бо ту не йде о то, тілько о що иньше. Правда, кождий чоловік хоче бути щасливий?

— Таже так.

— Ну, а як ви мислите, чи до того треба кіньчити високі школи?

— Все панам лїпше, як нам. Вже ви менї не кажіть: От ви собі пан будете.

Микола гірко усьміхнув ся.

— Такого паньства я би нікому не зичив. За молоду в невигодї і недостатку чоловік утратить здоровлє і веселість, а коли вже доробив ся хлїба, іди землю гризти, або ходи по сьвітї як снохода! Подивіть ся на мого брата тай на мене. Я ходив до школи, тай який я? як тріска! А брат лишив ся на господарстві — хлоп як дуб! А у вашого Михася і так здоровля нема. Думаєте, що школа помагає здоровлю? Як би лишив ся дома, набрав би ще сили, виріс би, був би добрий господар чи різник, міг би бути далеко щасливійший, нїж потім по школах та науках.

Така мова анї троха не подобала ся Савчисї анї не переконала еї. Злість взяла еї і она, не балакаючи довго, гнеть попрощала ся і пішла. Не пішла-ж она до дому, а повернула по дорозї до своєї сестри Христини Дутчихи, тої що за столярем. Тут без довгих заходів виляла весь свій гнїв на Миколу.

— Він хоче, щоби тілько сам був пан, а мій Михась нї! Радить менї, аби я его дома лишила! Нїби то мене не стати па школу! Людскі дїти які бідаки а вчуть ся, а мій що? Та я єго приберу як панича, дзиґарок му справлю, заплачу професорів — і такий буде пан! Чи чувала ти таке, Христино? Заздрістний! — нїчо иньше, тілько заздрістний! Тай цьоця така сама. Хвалить ся своїм сином: „а мій син! а мій син!..., — а коли я такого хочу, то она нїчо! „Най тобі Микола порадить!“ — так она до мене — „він то лїпше знає“.... Нї, не буде оно так, дам Михася до школи! Міг Микола вчити ся, що єму мама не мала часом що їсти післати, то буде і мій учити ся; я єму не дам голодувати....

А сестра Христина того слухає, слухає і нїчо. „Та що — каже жалїсно — ти панї, посилати хлопця можеш. Ти не то, що я. Мій Андрусь до лациньских шкіл не піде“. Тай з тим словом обернула ся, нїби то думки сестри еї нїчо не обходять.

Посидїла Савчиха в сестри ще хвилю, задумала ся. І не думала она вже о тім, чи посилати Михася до Львова чи нї, бо вже рішила ся посилати, тілько нагадала собі слова Миколи, що сьвідоцтво Михася кепске, що можуть єго не приймити до школи. Ану-ж то правда? Треба кого иньшого спитати.

(Дальше буде).

За редакцию відповідає: **Адам Креховецкий.**

З друкарні В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера.